

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

www.angp-hb.co.za

info@angp.co.za

Ẹ̀dọ̀ Onẹ̀ E-Ogigo Efafu

THE SPIRITUAL HEART MIRROR

(Ifoto mẹgwa kóji ugugu ẹ̀dọ̀ Onẹ̀)

Ọ̀takada i juwe ẹ̀dọ̀ onẹ̀ alichí France ọ̀dọ̀ 1732. Madọ̀ kakini Ẹ̀dọ̀ ogigo e-i afu abẹ̀k ọ̀takada Ẹ̀dọ̀ ef ọ̀lọ̀jọ̀ alu ichi amẹ̀nẹ̀fu Kpai uwewe alichí Afrika, kpai amonẹ̀ ojọ̀jọ̀ kpai abẹ̀dọ̀ ekono chakaa. Amonẹ̀ wewe f'ochochi e-i ugbalu tanẹ̀ ọ̀jọ̀ nẹ̀ efọ̀takata alo ẹ̀gbele ma, ef uteju gede ef alo etitọ̀ ẹ̀dọ̀ etitọ̀ nadu w̄n̄umẹ̀, kpai afu etitọ̀ naduw̄n̄u mẹ̀. (Izíkíẹ̀l 36:26 - 28).

Copyright ANGP

COPYRIGHT

ISBN 1 - 919852 - 73 - 5

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. BOX 2191, PRETORIA, 0001, R.S.A.

(A Gospel Literature Mission financed by donations)

(Reg. 1961/001798/08)

ƐƉƆ ONƐ UNYI ƆƆƆ ABƐ KEBILI

Unyi ƆƆƆ abƐ k'unyi ukƆƆ ebili (1 JƆn 3:4-10)

AbukƐ chƆkalatu Ɔtakadai idukpƐkƐ ma kakini idabu ogigo kƐneke aliu ƆlawƐ efuwƆ. Dagba kƐchƐnƐ chƆchi abƐkƐnƐ kikƐƆƆn'ƆƆƆ, ƐnƐ kikƐƆƆno JisƆs abƐkƐnƐ kiale ubi b'ƆƆƆ tƐ Ɛneke aliu ƆlawƐ aluk'ƆƆƆ aliuwƐ onƐ aliu ƆƆƆda, ama ƆƆƆ ali efu ƐƉƆ onƐ. (1 SamuƐl 16:7).

Ebili ch'ata ama rolemi duu. Ebili chagb'oji ama ch'ukƆƆ anƐ chubi kpai ƆƆƆ ilƐi; Ebili arƆ'la wƆu da dabu OnuchƐ uganeƐ todu kigwƆ abobulƐ kpai abƆkƐlƐ ƆgwƆ kuma ch'ƐbiƐnƐ maf'alu kuma dƐ eju onƐ rida dabu amƐnukpuchƐ Kraist. E-lƐ ch'Ɛ wƆ ayen, todu ichaka che setan onugo, iar'alu kidƐ eju onƐ ch'onuchƐ uganeƐ. (2 Kor. 11:13,14). Setan, ƆƆƆ Ɔkpanachi ilƐ-ifeju ibe e-abo kuma ma kƐƆƆnonchubi todu k'uganeƐ uchƐnyƆ Ɔjima Kraist e-kichojibo ƆƆƆ kiw'eta dufu. (Cor. 4:4). AmƐnadure duu kpaiamonƐ chaka kuma kƆ ekƐƆƆno JisƆs leku ef'afu maƆƆ ch'afƐju ugbo ƐwƆ ƆƆƆ. TakamƐ abu ku mƐ lekute, ef uƆwananƐ kpai adure mƐ, owƆ ch'e-kumƐ tale efuwƆ Ɛgbaka lƐ likpa abo Ɔkpanachi ilƐ-i, teju alu k'agboji abƆda e-afu ki aju atƐ-i ache, owƆ ch'afu kiachukƆƆ efamƆma kuma kƆ egb'Ɔla gbƆ fai-i. (ƐfƐsus 2:2). Cha-i k'Ɛju kimubi rona ulenyƆ ma, chƆkpƆni m'adejƆna uchilƐchƐ ma. ƐnƐ ki ka k'owƆ n'aduren f'olemi rƆ, todulƐ oh Ɔma ƆƆƆ kwoteju gede, owƆ ch'utodu k'im'ukƆƆ AbulumonƐ tu. (1 JƆn 3:8). TodulƐ mƐ naf'Ɔla mƐ kamuhitƐ Ɔw ƆƆƆ; mƐ ki muda dago b'AbulumonƐ taki ara b'umƐ tƐ. MƐ tƐmƐ r'ƆƆƆ takowƆ atƐmƐ ru mƐ. (Jam. 4:7,8).

Dabalu kƐ ch'Ɔkalatu Ɔtakada-i, kƐ ƆƆƆ kƆchƐ ifoto ef'owƆ lƐ, uwƐ neke aliu ƐƉƆ e-wƐ onugo. KawƆ'ƆƆƆ kijƐ wƆ'uganeƐ ƆƆƆ ki d'ugugu ƐƉƆ wƐ tejugede ƆwƐ. F'adure wƐ ma, Ɛki rairƐ Ɔla wƐn, Todu Ɔla ƆƆƆ kaƆwa pee kakini ichƐwƆu kama naduren af'olemi rƆ ochochi ladef wa nigƐ. Ama ich'ƐwƆ k'agbalu adure wa, owƆ ch'ƐnukƐ ƆƆno kp'ƐnƆkpakpa todu k'itadure ƆƆ Ɔwa k'ƆƆ gwƐ wa b'ƐwƆ uji du tƐ, ich'ƐwƆ k'aka k'adure mamatan, ad'owƆ ch'aremƆ, Ɔla-wƆ la d'ef uwani dƐ.

(1 Jọn 1:1-10).

Uwēneke a ch'ẹwñ ekwu nw Setan abek'ọjọ, uwẹ neke ach'adu ñw adure abek ch'adu ñw ọjọ ich'ẹwñ ki ch'adure uwẹ ach'aduñw uwẹ ki rairẹ wñ, ama raku d'ọjọ tak'owñ afe latanẹ lef Jisọs Kraist owñ kí wa eflẹ ki jadu amẹn'adure kiñọ f'agba Setan kpọfọ kpai ukpahiu adure b'u watẹ. Owñ ch'ajadu wa uwẹ dago ogb'ọjọ kia afọ kíñọ chẹma ẹñw'umaja du ibe wẹ du kẹ kpẹ kpa-i ẹwñ du kẹche ẹgba udeju wẹ. Todu ẹneke majawñ'ọjọ kpai ẹwñ du kẹchen. Ọjọ ny'eti wa abile kima la gbọ ẹwñ kakan? Ọjọ ny'eju wa abile kimala li ẹwñ duka chen? (Eli ekọd'ọjọ 94:9).

Todu eju Jihofa ale t'emi t'emi ugbo du ilẹ-i k'iad'ola-wñ dufu ch'agbiti todu abo k'ẹdọ mafẹ ru. (2 Iko iko. 16:9).

Todu eju-wñ t'ona ona e-onẹ i ali ẹrẹ-wñ du k'iadutanẹ; In'ẹchubi kpọjiji uku ugbo k'amache ewñ ẹbiẹnẹ aneke k'olama majan. (Job 34:21,22).

Ama Jisọs dọla ñw ẹnẹ du n todu kiche ma ẹnẹ du. (Jọn 2:24).

Ene kuma t'ada ki je nọwñ kẹwñ la b'adure wñ ma gbede. Ẹnẹ ki Jihofa malọ udu rua k'ayechi duma d'efaluwñ ungbede. (Eli ekọd'ọjọ 32:1,2).

AKANẸ R'EJU AMI FOTO ẸDỌ ONẸ DẸ - FOTO EJODUDU 1

Foto-i a du teju gede wñ'uwa ẹdọ ẹnẹki ma ma ọjọn, b'ẹk'ẹdọ ẹnadure ẹnẹkẹlẹ abek'onobulẹ. Baibulu juweñwa ẹnadure, owñ che kakini ẹnẹ k'afu bibi kpai ẹñọ ẹwu ilẹ anọle. Ochochi Foto-i ch'ẹdọ onẹ alu k'ọjọ aliu. Eju ẹkpa-i atẹju ge de am'otẹ una alu kuma juwe ñwu ef ọtakada. (Ita Ita 23:29-33). Ẹnẹ nẹ aya? Ẹnẹ nẹ atogwo? Ẹnẹ n'uja ki ma da b'ọla tẹn? Ẹnẹ ñagbe kima n'ofen? Ẹnẹ n'eju ẹkpa? Owñ ch'abo kuma kpọkpẹ ugbo ọtẹ, abo ku ma nya jọtẹ ku ma kpẹgwa ny'omunẹ ma. Ẹki d'eju g'otẹ ẹgba k'ibiẹnyun,

1. ƐDQ ƐN'ADURE.

egba ki ata ef ago, egba k'iagworu ny'ef ofa oligoligo. Egoa otitala-wñ ial'onę dabejo, itale dabolijo, Eju wę ali ewñ ejaduña, edo-wę la a'kewñ aye chi dufu. Ef'edo onę eli ifoto amela ojoji wewe alu k'adure de ef'edo enekelę kpai Onobule ef'edo ch'ogweta adure dab'alu ki Jihofa ojo kalalu akachewñ Jeremaya kakini edo onę mugo tewñ du le, Oga wñu agbogwun. (Jeremaya 17:9).

Jisos Onugo c'h'eka, todu akw'ejefu, kwef edo amonę ibe ebięnę adufu, abutabu eche, oji eji, Onę ekpa, oya onę etene. Eju fufu ewñ eche, ewñ bibi eche Ogowo, ewñ tuñ, eju bibi, echakpabię, eke, idada ewñ bibi-i du akw'ejefu dufu, ab'ele la d'ola onę ji. (Mark 7:21-23).

Ondu Jisos Onugo kakini efiedo onę owñ ewñ bibi akwo dufu e-le la d'ola onę ji, todu akw'ejefu, kw'ef edo amonę ibe ebięnę adufu, abutabu eche, oji-eji, onę ekpa, oya onę etene, ejufufu, ewñ eche, ewñ bibi eche, Ogowo ewñtuñ, eju bibi, echakpabię, eke, idada, ewñbibi idu akw'efu dufu, abelę la d'ola onęji.

1. Pikak adure uba eba. — Ewñ ejodudu k'ago ch'ewę kuma ado ko Pikak ajuwe adure uba eba ki d'e do onę. Uba le la ch'adure ki ol'efedo enekelę kpai Onabule kamonę ata degba kamonę fulo r'ochekene. Iwe ofe pikak ach'uto tabale. In'egba ki afu ta yaala dab'ototolo ach'iwewñ le dab'ene kiabuba ojo d'iwę k'fachuto ololo wñu. Onę la nw ulo nw todu uo alifia kinę. Owñ enw alifia k'oyo duwñ in'e abuba dabene kowñ che-i. Lucifa onuchę ojo kowñ ch'ene ojima kw'egba abakwane abu k'uba mugudu t'ef edowñ ta kowñ mudene bi ojo ubile ojo f'owñ ne kw'efojale wane ile (Aizaya 14:9-17; Izekiel 28:12-17).

Onę abuba todu ki gbeju efaja enya, abek utodu kima ota kada nana, abek uto du ki'newñ nana, abek utodu kichalifia eju, Abobule abuba todu ukpo omemele kuma kony'ola, abek'okoku manę, onekelę la buba todu ukphiu uchę elo kumanę. Owñ Ojo ka ef'olawñ pee kak'uba la ch'ewñ la kawñ; imuda ad'ufę donyo nwenę ki h'olawñ wane. (1 Pita 5:5;

Itaita 8:13; 16:18; Aizaya 3:16-26).

2. Abia adure ẹwñ abutabu. — Abia ch'adure ẹwñ abutabu eche, ẹñọya kpai ọkọ e-jẹ. Ama adure ka ch'oli jọi ch'ẹgbanẹ ny'owọ ab'ajai, ẹ kutẹ. Todu k'awa kima kakini ola k'ijosas ka 2000 lẹ chẹ kakini iko ojo otitala iko lẹ adab Sọdọm kpai Gọmọrrah. Ochochi adune abutabu kpai ọkọ e-jẹ kpai ẹñọya eche mugudu tejefu amọma ojo kpai unyi ukọchẹ kpai cinema ẹniini, kpai ọna ojoji ojoji. Todu lẹ ojo af'onobulẹ kpai abokelẹ manyu abokolobia kpai abigbelẹ duu eti kuma ra b'adure-i duu tẹ. Adure duu k'onẹ ta ny'ọla wñ onugo, ch'unyi Ojo, abelẹ gẹ amẹ ñọ ch'unyi ojo kumẹ nẹ ẹnẹ duu ki kp'unyi ojo biẹ, ojo onugo akpenẹ le bie. Todu amẹ ch'unyi ojo. (1 Korint 6:18-19; 1 Korint 3:17). I dukpe kamọma ojo kifọ dabu Josefu ef. (Abakwanẹ 39).

3. Oko. Ajakpa ẹwñ — Ojile amonẹ duu ch'em'oko. Oko ajuwe adure ọtẹ e-mọ kpai ajakpa ẹwñ. Oko ch'ẹla ki ajewñ duu ki li tẹwi ẹnyọ abek ibienẹ. Abelẹ gẹ ẹdọ ki ajakpa ẹwñ ak'ọla duu ki wéf'aluwñ, ibe bibi duu, ifoto e-i duu, imakakini ẹdọwñ ch'unyi ojo kiafọn ẹdọwñ ch'ẹdaji todun ẹwñ bibi chaka utaba emọ kpai amogu bibi duu jẹwñ ẹdọwñ ch'ẹdaji.

Pọlu ẹnukpuchẹ kawñ ef otakada ki kọ ru abo corint kakini ama ch'unyi ojo kiafọ kumanẹ kw'ugbo ojo todulẹ abo duu kuma f'unyi ojo kpabiẹ, ojo akpenelẹ biẹ. (1 Korint 3:16-17; 6:18-19). Ẹnẹ duu ki'a kpawñ ch'ẹnẹhiẹnẹ eju ojo. Ajewñ k'adeju. Amuda ajewñ kakun. Ama ejakpawñ na raku kakini duwñ mi, duwñ mi ẹnẹ duu ki ajakpa ẹwñ ab'ojon, ef uwñ akon, ef alo igbele ajakpa ewñ kpai ama m'otẹ dukpe kuma rokuta doma kuma leku. (Ọlọda ekeji 21:18-21). Ajakpa ẹwñ kpai amotẹ ch'enale. (Ita ita 23:21; 28:7). Rewa anana ka ch'ajakba ẹwñ ki kẹwñ jonw'ọlawñ takẹgba ki leku lẹ f'ọlawñ li unyi una taki ch'ẹju ny'atẹ efiwo. Ojo chẹka ef ọlawñ pee kakini iche-i amamotẹ duu ajewñ ogu ojanẹ ojon biya ch'ujewñ k'onẹ ajẹ n chai ekpabiẹ owñ ọlai onẹ akpabiẹlẹ'amotẹ duu la niben. (Ita ita 20:1).

Abo duu kumache ọtẹ kpa-i ẹnẹ ki ch'atọtẹ ọchaka fabi ojo

jẹ. (Aizaya 5:22). Atogwo wñenẹ ki d'ọtẹ wñonẹ mọ. (Habakuku 2:15; Aizaya 5:12; 1 Korint 6:9-10). Pọlu ẹnukpuchẹ Jisọs kawñ abo Galatia kakini abo duu kuma jef ukọlọ ọrẹla-i duu ajẹwñ ojanẹ ọjọn. (Galatia 5:19-21). Mẹ Kimọtẹ kimumẹn ofubọ def'le. (Abo Efesus 5:18).

Jisọs ad'abo k'olugbẹ akpama kakini ichẹñw Kolugbẹ akpa ẹnẹ du oñw kina wa ugbomi ki m'omi ele ofo, ẹnẹ du k'olugbẹ akpọ kilewa ajẹñw kimomi kima n'alu ajan (Jon 7:37,38). Ẹnẹ du ki am'omi k'omi adu inugbo duu k'olugbẹ akpọ ogbegbelẹn, (Aiz. 55:1) ama, Omi k'omi adu anẹbi kwef oñw tefimi ogbegbelẹ. (Jon 4:14).

4. Añẹ jẹ — Añẹjẹ ch'adure ẹnẹ eju dọlọ. Ulẹñw kiale lẹ ajuwe ẹnẹ eju dọ-ọ. Ọlañw yarẹñw eche n ẹdọ amonẹ wewe la dabẹlẹ gẹ. Matene kuma chukọlọ dun. (Ita ita 21:25-26). Jọshua kañw amọma Israẹl kakini mịki chẹdu egba anẹ lẹn echẹdu kpai ẹnẹ ju dọlọ agba ẹñw du kw'ugbo ọjọn. Jisọs kakini mẹf'aju gbity ku mẹ le alaku fili lẹ wa, todụ ẹnẹ ki f'aju ali. (Matiu 11:12; Luke 13:24). Todu eche judọlọ k'amonẹ ache ugbo ẹñw ọjọ elẹ ajẹñw ujadu af'amonẹ wewe ọwọ ọjótitala. Ọla Ọjọ kakini go fai ch'ọjọ ujadu, go fai ch'iko kuma gba. Ọjọ ọna che wẹ n. (Hib. 3:7,8). Ifoto añẹjẹ lañọ ch'adure ochu eche kpai ekọ ekẹdọno ọla k'ọjọ ka gẹ. Ukp'oji ma ch'unyi una kpai it'olu.

Ọla ọjọ kañwa kakini mẹ kẹ dọn'ọjọ iko ọpẹ cha kpai akanya (Eli ekọ 37:23). Inẹnẹ ki ma lọñwun i ki dọ abogíjọ chọchi kuma chadua kuma d'e kpo kuru ef, odu ondu todụ adua ẹnọkpa kpa ẹdọ ekono ajadu ẹnẹ egbo ọla. (Jam. 5:14-16).

Todu ich'akw'owọ olodudu n ila ch'akw'owọ olalanẹ n ichaka ch'opata ọganẹ ich'omọ edudago akwo wan, chai ọjọ ch'ẹnẹ kiakp'oji ajọ. (Eliekọ 75:6,7). Ọjọ ñwañwu amọma Israẹl kakini ẹnẹ duu adoma ñw ẹnẹkẹlẹ abẹk'onobulẹ lef'una du n kpai ẹnẹ kiabifa, abẹk' age gugile, abekach i famu abek tikpọgu. (Ọla ọda 18:10-12). Amabia kpai ama chobochi, kp'amẹ nabutabu kpmakp'onẹ kpmachode jọdọ da wñ. (Ola ebite 22:15).

Mẹ ki vida tugbo abo kuma dichẹkpa kpai akẹma mẹ tejanẹ ma kuma fumẹ biẹ n. (Abo Lif. 19:31). Tak'ẹgba kuma aka n̄wẹ kakini, Ẹnatene ugbo abo kuma d'ajenu kpai abo ku ma d'ẹbọ (Aiz. 8:19,20) Ẹgba duu kẹ ch'ọkalatu ọtakada kẹkẹi ọjọ akañwẹ kẹ ribeda b'adure wẹ duu tẹ todụ kẹ m'ọlai wẹ chaka duñw ama adure añẹjẹ e i ki dẹ dọwẹ lẹ akañwẹ kakini ich'ọjọ omunẹ ta kpai afu okpo lewa tefẹdọ wẹ, ubilẹ tak'amonuku wẹ ilẹ i kakini ichẹñw kẹ mud'a ajuchẹnyọ ogbolo lẹ? ẹñw ache mi ichẹñw kẹ d'ọla wẹ manyu ujo amoma ọjọ abek i do eta kpai ẹñw ubẹdọ i duu. (Hib. 2:14,15).

5. OTINYA — Otinya ch'adure ki def'onẹ oñw che uwẹdọ kpai ulaka onẹ eche manyu onẹ ekpa gẹ. Kpai ukẹdọfulu. Todulẹ adure otinya ki def'ẹ dọ lẹ i dukpẹ kẹ du kañw Jisọs' ondu kif'ẹ jadu kwef'elẹ du mẹ ku dọ rinyo balu meji mẹ tẹ. (Abakwanẹ 45:5; Eliẹkọ 37:8; Ita ita 27:4; Akọla n̄wu 7:9; 11:10; Col. 3:8). Ichẹkibọ awẹ dọ kuma nachẹ, achẹ enachei ọjọ odubagagu ẹñw bibi chaka dẹ dọ onẹ. (Ọla da 32:33).

6. EJO — I chẹñw kẹ ke juru alu ki ale ef'egbe abẹk'alu kiamaja ẹtọ oli ef'oko ubilẹ uwẹ ama ka kini ejo ch'ẹla ki gbeju ki n̄ọ n'ogwo ef'ẹ dọñw. Ejo lẹ ch'ẹnẹ ki gw'Eve ọgwọ ẹf'uchẹ liden takoñw jẹ r'oli k'ọjọ tukọñwuma kuma we jẹlẹ. Abẹlẹ Ebili dọmọ agwo' ọwọ amonẹ we we ọgwọ Ọna ojoji ojoji ef'ukọlọ ọjọ eñini. Ebili n̄ọ dọmọ eñini ache kimurinyọ udama amoma ọjọ daru b'omunẹtẹ. l̄nọ dọmọ ache ki f'udama ọkọ kpai ọya daru gẹ. (Eli Sọlomon 8:6). l̄nọ dọmọ ad'ibe bibi tef'edọ amonẹ todụ ki kp'edọ ẹbọ abẹk'uyọ biẹ b'amonẹ tẹ kpai ekp'amonẹ rinyo. Dabu unyi ọko kpai ọya kpai oji kọlo kpai ef'aja ugbo kamonẹ at'ajama taki mulaka ọla ma tef'omunẹ kumache Dẹgba alumeji amajuchẹnyo kpai ami Pacitọ maja ko bọla ma.

7. AKELE — Akele ch'adure ama jakpa ẹñw abẹk'ẹnẹ ki ach'edọ ufẹdọ ọkọ e-lẹ ch'ẹtẹ ẹñw bibi duu. (1 Timoti 6:6-10). Ichẹkibọ am'akele ojanẹ Kongo ajẹ anẹ kpai akpiti gbogbo taku ma leku. Abẹlẹ am'ajakpa ẹñw dẹ maneke ache ateko

amẹnale kpai amen'obata n, ama, muda ayámẹ̀nw anana ilẹ̀ jọ̀nw ọ̀lama gbogbo taku ma chẹ̀ rinyọ̀. Todulẹ̀ ọ̀la ọ̀jọ̀ af'omi kpai uwẹ̀ eti kakini aki kẹ̀nw akoko maja n̄wolawa ugbo k'ojudu ajẹrinyọ̀n kpai ugbo kuma jọjin chai ef'ojale. (Matiu 6:19-22). Todu ejakpa ẹ̀nw k'Ekan jakpa ẹ̀nw ilẹ̀ taki f'uku wa b'abo unyi w̄n uma chaka. (Joshua 7). Judas Iscariotu, ẹ̀nẹ̀ ka ef'amakọchẹ̀ Jisọs mọlañw du lọ̀ toduki jakpa ọ̀kọ̀ m'ọ̀ndu w̄n duta, iche kakini ọ̀kọ̀ nyọ̀ nin ama ejakpañw kpai ef'ẹ̀dọ̀ k'onẹ̀ af'ẹ̀dọ̀nw tuf'ẹ̀dọ̀ ọ̀jọ̀ le manyọ̀ nin.

Abọkẹlẹ̀ kpai abobulẹ̀ icham nyọ̀ ọ̀gwọ̀kọ̀ kpai amonẹ̀ ojoji ojoji f'ọ̀lai ma chulẹchẹ̀ todun ẹ̀nọ̀ ẹ̀nw ọ̀rẹla todun kuma ch'anana lugbo ọ̀kọ̀ etanya kpai lugbo ẹ̀nw bibi duu. Ẹ̀nọ̀ ech'anana ajẹ̀nw amonẹ̀ we we mugudu tef onẹ̀ ekpa kpai oji eji. Ufẹ̀dọ̀ ọ̀kọ̀ kpai ejakpa ẹ̀nw, dabalun kama rule amagboji gọfumentin jara eñini kpai amagboji ọ̀kọ̀ todun kuma de amẹnale manẹ̀ kpai ama gwọnyu ugugu lile ef'unyi ọ̀jọ̀. (Mark 9:38). Jisọs kakini mẹ̀ mọlamẹ̀ nẹ̀ todun ẹ̀gba kumẹ̀ mud'ajakpa ẹ̀nw todun onẹ̀ neke adeju lugbo ẹ̀nw ki ko jọ̀ w̄n'onugow̄n (Lk. 12:15). Ita anana ẹ̀n'ẹ̀ idada, todun anẹ̀ rọjẹ̀ n̄w'anana ka ubilẹ̀ ikañw' onugow̄n kakini ẹ̀nw nache fai todun kẹ̀ n̄a madẹ̀n, todulẹ̀ nafaka mi gwulọ̀ wanẹ̀ kuna f'omunẹ̀ kinana tei kọ̀, ọ̀mọ̀ nakeñw umi jọ̀ takuna kañw onugo mi kakini. Onugo mi uwẹ̀ fẹ̀nw anana yajọ̀ ọ̀dọ̀ wewe kojọ̀ fai mẹ̀, fai jẹ̀ ke mọke kẹla na gwogu yọ̀ ke. Ama ọ̀jọ̀ akañw uwẹ̀ ẹ̀nẹ̀ dada odu eñini matene onugo ọ̀lai wẹ̀ ẹ̀nẹ̀ la nẹ̀ amẹ̀nw anana wẹ̀ gẹ̀? Abẹlẹ̀ idẹ̀nw ẹ̀nẹ̀ ki kẹ̀nw anana jọ̀nw – ọ̀lañw dẹ̀ ugbo ọ̀jọ̀. (Luku 12:16-21). Todun ẹ̀nw chile k'onẹ̀ ajẹ̀ kimilẹ̀i gba ny'ọ̀wọ̀ k'oji ọ̀lañw ch'ofu. (Mark 8:36). Ẹ̀ki kpi be ọ̀na tanẹ̀ n̄w'ọ̀la wẹ̀n ẹ̀nw kẹ̀ jẹ̀ abẹk' ẹ̀nw kẹ̀ mọn abẹk' ẹ̀nw kumẹ̀du tọlan. Ama mẹf'ẹju ojanẹ̀ ọ̀jọ̀ kpai ọ̀kpakpa n̄wta ubilẹ̀ takuma kẹ̀nw duunw mẹ̀. Todun ugbo kẹ̀nw anana wẹ̀ dẹ̀, ọ̀mọ̀ ẹ̀dọ̀wẹ̀ la dẹ̀ kpọhọ̀. (Luku 12:22-34).

8. EBILI — Oñw ch'ata ama rọlemi duu kpai ẹtẹ̀ adure chaka. Jisọs kañw ma kakini ẹtẹ̀ mẹ̀ ch'ata mẹ̀ abulumonẹ̀, oñw lẹ̀, oñw ẹ̀nọ̀ ẹ̀nw ata mẹ̀ d'umẹ̀dọ̀ kumẹ̀ che. Todun ẹ̀nẹ̀ lẹ̀ chakponẹ̀ kw'abakwanẹ̀, ila dago ef'ochochiu. (Jọn 8:44).

Adure ch'adure dagba kinya abek nana. In'adure ki chache in'adure ki chei ekorubutu in'adure ayeche ojo charemin abele inyọ k'onẹ ki charemin. (Taitos 1:2). Icheñw ka n'uta eta kp'oñw kanalule ef'echubi acharemi alama ochochin. (1 Jon 1:6). Amabia kp'amachobochi, kp'amẹnabutabu kp'amakponẹ, kp'amachode kp'enẹ du ki ach'edọ ẹñw olemi ki la ñọ che jọ dọ dañw. (Ọla ebitẹ 22:15). Ojọ achulaka ijali olemi. (Ita ita 6:19).

9. AWO — Awo ajuwe ak'onẹ ọla ki def'edọ onẹ awo lẹ ajeñw onẹ kp'ibe ẹnyọ abek'ẹbiẹnẹ k'onẹ achi ichẹñw k'onẹ kọ egb'omu gbọ gbo gbo alo ef'ila edoñw taki mudenẹ adure ẹgba ka imudenẹ ihanyi tẹ ale, kpai ẹñw ẹnyọ duu a kw'efaluñw dufu gẹn todu ki m'edonw duñw afu bibi. (1 Tim. 4:1,2; Hib. 10:22).

10. EJU — Eju ojo aliu ẹñw du ki domo alule ef'edọ onẹ ẹgba duu kp'iko duu d'ẹgba ki biẹnẹ abek' inyọ. Ondu Jisọs kakini agege e -i aña'ọla ch'aju, ichẹñw k'aju wẹ nọlafia mak'ogbo du aña'ọla wẹ duu la ch'uganẹ.

11. UKPALU KẸ KẸ E-UNA — Ajuwe ufedọ k'ojọ nẹ ñwu ẹnadure. Ojọ tene aduren todu ufedọ k'ojọ neñw onẹ todu uku ẹ'nadure iny'ojọ ejun, ama k'ẹnadure kimuda turibeda - kideju. Jisọs lewa ki jadu ẹnadure. Uyo nana def'ojale todu ẹnadure kate ki ribeda. Ukp'alu una kẹkẹ lẹ ñọ juwe ẹbiẹ Jisọs Kraisti gẹ. Mẹ go omala ojọ ki ako adure chaka abo ilẹ. (Luku 15:10; Jon 1:29).

12. ONUCHẸ OJO — Ajuwe ọla ojo ojo domo akọla ñw'edọ bibi ki ch'edọ adure ẹnẹkẹlẹ kp'onobule kakini mibe rida todu kuganẹ ufedọ ojo kitadufu ef'edọ wẹ.

13. IKEDE — Ajuwe ọchikimi afu kiafo. Afu e - ochochi ki ad'adure tejugede kpai ọkpakpa kpai ojo ajo. Afu kiafo dọdoda edọ onẹ todu afu kiafo kpai adure heke adodon. Qmaye amifoto i fa neke abi ifoto edọ wẹ? Raku dọ ondu, m'ẹ dọ wẹ bi ñw'uganẹ ọla ojo ki gudu wa ẹni. K'edono ondu Jisọs Kraisti taku majadu wẹ kpai abo unyi wẹ.

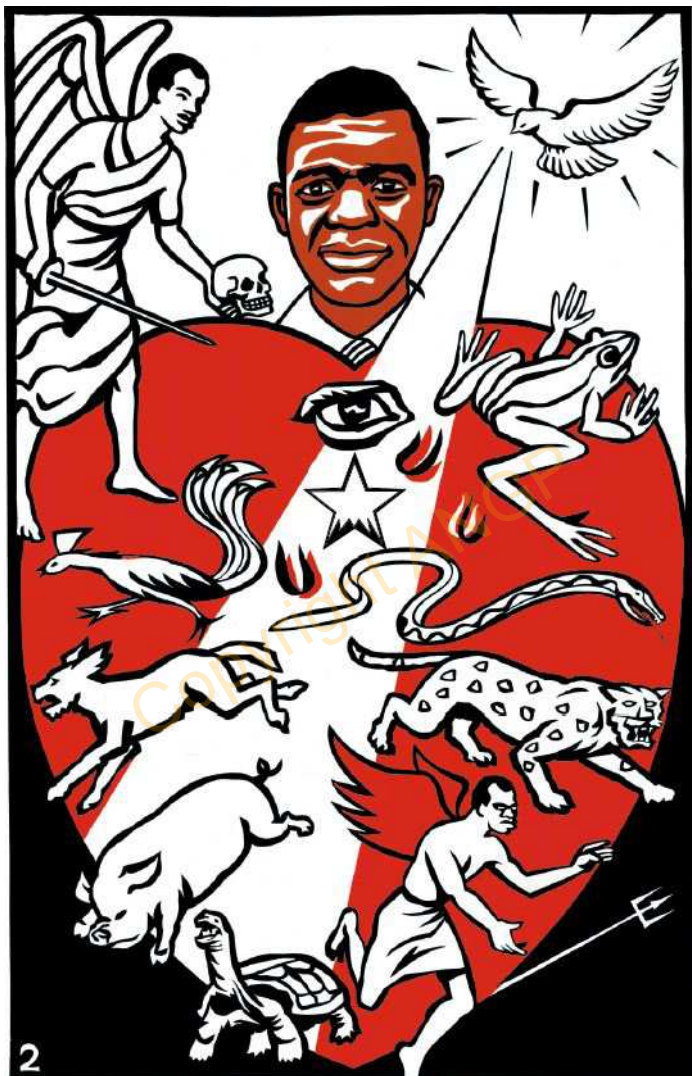
FOTO EKEJI

Foto-i ańwa ędọ ki murida atene ọjọ. Onuchę ọjọ chę gwonyu ọkwochageli, owń ch'ọlọjọ eki deju kila nukọlọ nwu ache, i alę tugbada eju meji le iagu ęwń du gbogbo monugba ki fonugo onę kp'afu daru, t'iko iko t'ọkọtọ, owń ihika ańwa ibe k'onę kpę kp'ibe ki d'efu ędọ go. (Hib. 4:12). Ọla ọjọ acho arewa kakini urọmę adure ch'uku. (Rom 6:23). Own alu ku ma ko jọ wń a monę ku ma ku onu'kate, tak'ubilę ch'ajọ. (Hib. 9:27). Ila ch'e amachokpo, kp'abo kuma kọ kędono, kp'abo ihienę, kp'ama chobochi, kp'amachode kp'amęnabutabu, kp'amaremi chaka ukpę e-ma ch'efusu ki ajo una kpai itolu, e-lę ch'uku ekeji. (Ọla ebitę 21:8).

ĘDỌ KI MURIDA KW'EF ADURE DĘ -I

Qwọ onu'ch'ọjọ ekeji akokoloji onę d'owonw e-elę ańa wa kakini ęnę du aku, ubilę ań'ọla wa e-káfę dọ, ukpo alifiya, ujewń ọmęmęlę kpai utowń todu ka jęwń gwogw'uyọ lę awńyaku taki achę rinyọ atękẹla, ajidę ubilę tak'ọlayi kpai Ọnugo wa adeju ogbegbe lę, ọjọ ka ma kọchaka wa dago ogbede Kraist chuu, todu k'ęnęnęnę kigba ęwń kiche iko ki d'ef ańọla, teju alu kiche, dagba inyọ, dagba ibienę. (2 Kọr. 5:10).

Abajo-i acheli ęnadure chanę egb'ọla uchęnyọ ọjọ ubilę taki mędọ bite nń fędọ ọjọ. Afu kiafọ chanę et'ęju gede ef ędọ kichubi e-adure lę. Uganę ọjọ lewa ane am'afu bibi b'ef ędọ wń tę. Todu lę ęgba du k'uganę ọjọ lewa, ech'u bi rale, Foto amęla-i ch'ujuwe adure dę-i, ęgba k'afu kiafọ lewa ef'ędọ onę amęla lęlema. Todulę, uwę kę chakalatu ọtakada-i, agba ęnajęńw Jisọs ki ch'uganę ilę kigworu w'ef ędọ wę abajo-i, todu kam'afu bibi kpai ukọlọ anę chubi lę kuma kw'efędọ wę dufu alu ki dę ef foto-i. Jisọs kakini omi ch'uganę ilę ęnę ki at'umi ubi alulę ęf ęchu bin, imuda anę ugame, e-inmi. (Jon 8:12). Uwę neke anębięnę dufu kw'ef ędọ ọtọtọta węn, abęk'uma e-węn, Ọna kate, owń che ejęńw Jisọs ki ch'uganę w'ef ędọ wę, ubilę ęchubi ki ch'u kọlọ bibi ki ch'adure lę aradufu kw'ef ędowę. Ochuu kpai ilawo abuwache kpai ugame

2. ẸDỌ KI MURIDA KW'EF ADURE .DẸ-I

odu ama ẹgba k'olu kw'anẹ ẹchubi adẹña wñ uganẹ. Jisọs ch'olu ẹn'ọkpakpa. Ẹgba k' Jisọs mugu du t'ef unyi ojo Jerusalem ichanẹ en'a abo ku ma atẹwñ kpai abo kuma la ẹwñ kw'ef unyi ojo Jerusalem dufu, iñọ m'itebulu abo kuma chengi ọkọ kpai oli ugwugu ma rida banẹ ma kpai abo kuma ta ikede, ikakini ichẹkọ ef ọtaka da ọla ojo kakini ma dọ unyi mi kọ unyi adua, ama mẹdọ unyi mi kọ o'wo kpai a dinya (Mattiu 21:13). Ẹdọ wẹ ch'unyi ojo ejefu, ojo atene ki do do omọ, todu abẹlẹ ẹ-kifunyi ojo che ki ch'omemẹlẹ, fukpẹ kọ kpai uganẹ, fukpẹ kọ kpai ufẹdọ, uyọ. Jisọs wa ki du dune wa chewa ele katen, ama iwakijadu wa kw'ef ukpahiu adure. Ichewñ k'oma onẹ (Jisọs) fẹla tanẹ ifẹla tanẹ opioo. (Jon 8:36).

ẸDỌ KI RIBEDA

Foto ẹkẹta-i adut'eju gede ẹdọ kimi be rida b'adure tẹ ja li. Abajọi ich'eli unana adure kpai ub'ailo uwe we adure k'i Jisọs ku to du wñ ojo li a kọfi da. Abu ki chanẹ eli onuchẹ ojo ọla ojo ki aduño, ubilẹ ta k'ẹdọ wñ chanẹ ekpabiẹ to du am'adure wewe kiche. Alu kili ufẹdọ inaina ojo ef Jisọs Kraist, tak'ufẹ dọ lẹ gam'ẹ dọwñ nyonyọ, ẹgba kichanẹ eli kakini Jisọs Kraist oma ojo wa ki k'adure amonẹ weweto ojoli akọfida.

Ochochi dẹ, kakini ma gwi Jisọs itali, ikẹbẹ ikeke d'oji, ma d'ale gwunyu ọwọ kp'ẹrẹ, wñ taki leku ojoli akọfida kpai adure amonẹ wewe. Uku Kraist m'ẹnadure ki ribe da du w'unyi. Jali, im'ẹdọ kpai ọlayi etitọ duwñ. Aluki dọmọ achọkalatu ọla ojo iko tiko du i dọmọ ali ọla onogo wñ dabu ogigo ich'eli kakini imuna b'ọjo tẹ t'ona jiji kpai ekọgb'omu ojo kpai amọda wñ gbọ. Edu mude wñ lefu ech'ẹdọdudu todu adure ki d'efwñ ache ama ẹgba kich'anẹ ech'ẹdọ dudu ọgba Jihofa ojo kpai aku erọ taku Jisọs lewu gbowñ, owñ ufẹdọ kpai Uredọ ojo lewa ef'ẹdọ wñ ẹgba kich'ane ema kakini ẹbiẹ Jisọs Oma wñu n'agwẹ wa hiolo b'adure dutẹ. (1 Jon 1:7). Qwọ mi f'ẹwñ du che, abẹlẹ owñ ẹwñ-i du wajọ, Jihofa ka-i. Ẹnẹ k'omi muda akejuru dẹ, owñ ch'enọbata kpai ẹnẹ k'ẹdọwñ mukpabiẹ, k'ọla mi jẹwñ ọla wñ aga godo godo. (Aizaya 66:2). Afu kiafọ

3. ƐDQ KI RIEEDA

jẹwñ ọla Jisọs anẹ'reju nyonyo kpai uny'edọ eduñw. Ọma mi onobule f'edọ nẹ ke mat'adure wẹ nọ mẹ. Owñ ẹgba ki k'ejuru oli akofida da Kraist kpai ẹbie Jisọs e-kicha ojoli akofida, ik'edono kakini amewñ chaka ch'todu mi, ubile ich'ema kakini adu adure mi lale mẹ, Jisọs, mi womi chaka ko, todudu adure mi ma gwonunu, ma ch'akata ma ch'obata todudu ada k'omi jẹ. (Aizaya 53).

Afu kiafo kpai ufedọ ojo ach'ukolo efedọ kich'egwe hiolo. Alu kike dono Jisọs ichema kakini ojo ta'adure nw nọchele. Ubile ino chema ef'edowñ kakini ẹbie Jisọs oma ojo fowñ gwẹ hiolo b'adure dutẹ. (1 Jon 1:7). Abajo-i ichema kakini enẹ du ki k'edono Jisọs ñakuef afu gen. Ama imuda animi ogbegbelẹ. (Jon 3:16). L'ugbo ichẹbo uku Kraist ma fo chaka wa latanẹ, e-lẹ chekakini ma t'a dure wa nọ chewa ele ufedenyọ. (Abo Efeesus 1:7). Echeño kedọ onẹ achẹ ño adure lẹ, fai meña duñw ech'eno udeju omemele kpai ukolo ojo eche lewa tẹ. E-i f'edọ ile kpai enw du ki jefuwñ akw'obi lẹ, Abajo-i ichanẹ efedọ ojo kpai ewñ ojo eche. Ef'ifoto-i acheli amela ki ch'ujuwe adure lẹ chaka jo doda edo onẹ, Tab'alẹ Setan tene ki kw'unyiñw igbele len, Setan domo a deju g'o ubi ki ño neke dabi w'omo, todudu lẹ Jisọs af'ua eti ef otakada James kakini megweke ach'adua mehi dago baab'ulumone taki ara bumete.

MAFUMI KAM'OLI KPAI KRAIST

Foto-i adu t'ejugede kakini enẹ Kraist f'uredọ kpai inmi ogbegbelẹ nẹ ef uku Jisọs Kraist mẹ, ubile tak'owñ abuba l'ugbo oli uku ondu wa Jisọs Kraist e-lẹ che kakini l'ugbo oli uku Kraist ile lekuwñ wa t'aka awaleku ñwu ile. (Gal. 6:14). Jisọs leku oj'oli okofida todudu adure, tedu k'awa onugo kaleku wñu adure kadeju ef oṣpakpa. (1 Pita 2:24). Kaleku wñu ile mafuwa eti kakini aki jẹwñ afu kiafo kinewa le, todudu k'awe che likpa eno orẹla. (Gal. 5:16,25).

Ef'oto-i acheli oli lile kuma du dago manyu oli uku Jisọs ẹgba kuma f'ukpo ọla Jisọs gwọ takuma gwo itali todudu adure wa, macho agbe todudu k'oga wa ki takpa Herod kpai amich'oja wñ mach'okẹ, magwo itali, mafikẹbe ikeke ta mudu doji, koji

Ma fumi kam'oli
kpai Kraist.

Ma F'umi kamoli
manyu oñw.
Gal. 2:20

Todu amę leku,
oñ iñmi-mę maja
kpai Kraist ef ojo.
Col. 3:3

4. MA FUMI KAM'OLI KPAI KRAIST

ikẹbẹ ọjamaliya amonu ubilẹ amonẹ tẹkpẹẹ ọgbawñ acho ukẹ kakini onu amaju oji wẹ ki gbo kala kala, mafitọ reju ma k'ọ awo, ma ch'okata, owñ manẹ alo kumada kaba m'oli. Amonẹ wewe eñini dọlama kọ amoma ọjọ ma ch'aduwa, majẹ urewa ondu, mad'ef amakeli, ama madomọ ach'ẹbiẹnẹ adu Jisọs ọma okpono, ọjọ kaba m'oli onukeji (Hib. 6:6) iche amonẹ dẹdẹ kuma dọmi kọ ondu ondu agwudu t'ojanẹ ọjon chai ẹnẹ ki che ẹwñ ki d'atami ef'ojale ẹdọ. (Matiu 7:21-27).

Ef'otoi acheli ikpa-a ọkọ Judas Iskarot owñ ki d'ondu wñumamu odu ọjọlẹ kiñọ m'ondu du ta al'okọ ajifa ogwẹgwa, todụ k'ẹju fufu gwọny'edowñu. Amẹwñ kibọbọ cheni, ch'amẹwñ kami soja nẹ chagw'unyi Jisọs odu ọjọ kuma dowñ ñw'amonẹ mu. Ma f'ẹwñ ọla mi kpẹ nw ọla ma, oñ ma r'anya oj afẹ mi. (Eli ekọ dọjọ 22:18). Ma mẹwñ duu gba kw'owo Jisọs maño kọtinyọ gẹ, mafaira ñwu rẹẹ makikini awa ma ẹnẹ-i ki ch'onu wan. Amonẹ chaka atene kuma gb'enyọ ugbo ọjọ omi ojale, olu kia ta kwanẹ todụ ọla amẹwñ ki ya, ama mamuda tene kuma rẹ ọjọ ondu kpai en'ajaduman. Amonẹ wewe atene k'ọjọ kiche ẹnyo wñu ma, ama ọjọ ubiẹ abẹki hanyi magbenyo.

Ọkwọ chei kami ch'oja nẹ gw'unyu akolowñ takomi kpai ẹbiẹ dufu. (Jon 19:33-37). Dọgba tak'aikọ kọ Pita akọchẹ Jisọs rairẹ onumẹta kakini owñ ma Jisọs n, ama anubi lẹ igbalu iñọ raku anyanyi todụ adure ñwu. Uwẹ gbalu adure wẹ gw'efu ẹdọ wẹ chaka ñwu Jisọs Kraist mẹ? abẹk'ẹ defu echanyo amonẹ ta? Jisọs kakini ẹnẹ duu kigb'alu mi ẹju amonẹ wewe, omi onugo agb'aluwñ ọgba atami ef'ojale, ẹnẹ kila rairẹ mi, omi onugo arairẹ wñ ogb'ata mi ef'ojale. (Matiu 10:32-33).

Jisọs ñọ ka gẹ kakini ẹnẹ duu ki ma d'oli ukuu ñw kitumi ubin, nyọ bumi jọñ. (Matiu 10:38). Ugbede che-i ẹnẹ ki maja ef'okuta Jisọs Kraist.

Okuta ogbegbelẹ jẹwñ-mi maja ef'uwẹ
Jẹ k'ẹbiẹ-wẹ kicha lẹ
Kigw'adune mi rinyọ
K'ujale, k'adune lẹ
Kiwe enọda ugbo mi.

UFƏDQ
UYQ
URƏDQ
ƏDQ-EJƏ
Gal. 5:22,23

UMQLA
ƏNYQ
ECHUBI ONƏ
UCHIKIMI
EF'OWQ
M'QLANƏ

5. ƏDQ UNYI QJQ

ẸDỌ UNYI OJO

Foto-i aduteju gede ẹdọ ki ch'ẹfẹ kpai ẹdọ ki chẹ gworinyo b'adure tẹ lugbo ufẹ donyo kpai ejumomi ojo kit'ujadu Kraist. Abajoi ẹdowñ m'udunyi ojo kiafo k'oyo adodo, Afu kiafo kpai Jisqs oma ojo ado do efwñ dab'alu k'ondu Jisqs gbalu tanọ kakini enẹ du kia fẹdọ mi kila gb'omu ukọ mi, atami afẹdowñ tak'omi kpai atami adodo kpai owñ. (Jon 14:23). Ata mi abumọ, ata mi adenyowñ u lef Jisqs Kraist. (Luku 1:52).

Ẹdọ-i mudugbo k'oyo adodo abajo-i. Todu adure radufu amẹ, amẹla ojoyi ojoyi ki Setan ch'etema le ra kw'ef ẹdọ lemẹ. Eche h'afu kiafo, afu ei ochochi ki gugu ef'ẹdọ kidukpe kimu ch'ugugu adure le, Abajoi ẹdọ mudugbo Omemelele kia chuto, ero oli afukiafo atiga omọ taki chanẹ erero ufẹdọ, kp'uyo, kp'uredọ kped'o o-ẹjẹ, kp'umọla kpenyo, kp'echubi onẹ kp'uchikimi, kp'efowolanẹ; Abajo-i imud'enelele kia rero ọla oli achuwebetema e-i ondu wa Jisqs Kraist. Owñ che kakini iche jelele kia gugu ef Kraist kirero omemelele; abelele ge Jisqs Kraist kpai ọla ojo gugu efowñ. (Jon 15:1-10). Dab'alu kichelele kpẹkọ kiñọ fi baptism afu kiafo che le, iche nukpahiu kila neke fẹñọ ẹwñ korẹla ach'ẹñowñ kp'akute. Afu kiafo ch'enelele kianowñ le ef'ẹwñ duu ọla-i wñ, inẹgba duu k'ẹñọ ẹwñ orẹla neke cho-o gen, inẹ gba duu kineke agugu ef'ẹwñ keju alin, kpai ẹwñ k'eti gbọn chai efi ẹdokono, todudu edu keneke adu ilele che ef ẹdọ kono. Ẹdọ konowñ kpai ukibenowñ ede ajewñ nukpahiu ef edabi wa ondu wa Jisqs Kraist udeju wñu chakaa chef'ẹdọ ojo ogbegbele.

Ugbede che-i abo kedọ ma de hiolo todudu ma dejuma d'oyo. (Matiu 5:8). Onu Defid ef ẹwñ anana duu kinẹ kpai edu kidu oji amenebiwñ chakaa, ichema kakini ef'ogu inaina kija iche ma ef'ẹdowñ kpai ef'adua wñ kiche kakini ondu ojo f'ẹdọ kidẹ hiolo nyi nwm, k'ẹ lañw afu okpoko che ef'umi. (Eli ekodọjo 51:10). Inonelele du ki neke ny'ẹdọ kidẹ hidon, ilañọ nonẹ du kineke ch'ẹdọ kifẹ n'w'olawñ chai l'ugbo uribeda dabalalu k'onu. Defid che ki kañw'oyo todudu kifẹdọ kidẹ hiolo nyiwñ. Ojo atenelele kiche ẹwñ etitọ ef ọla-i we. Inenelele du ki neke ch'ẹdọ kidẹ

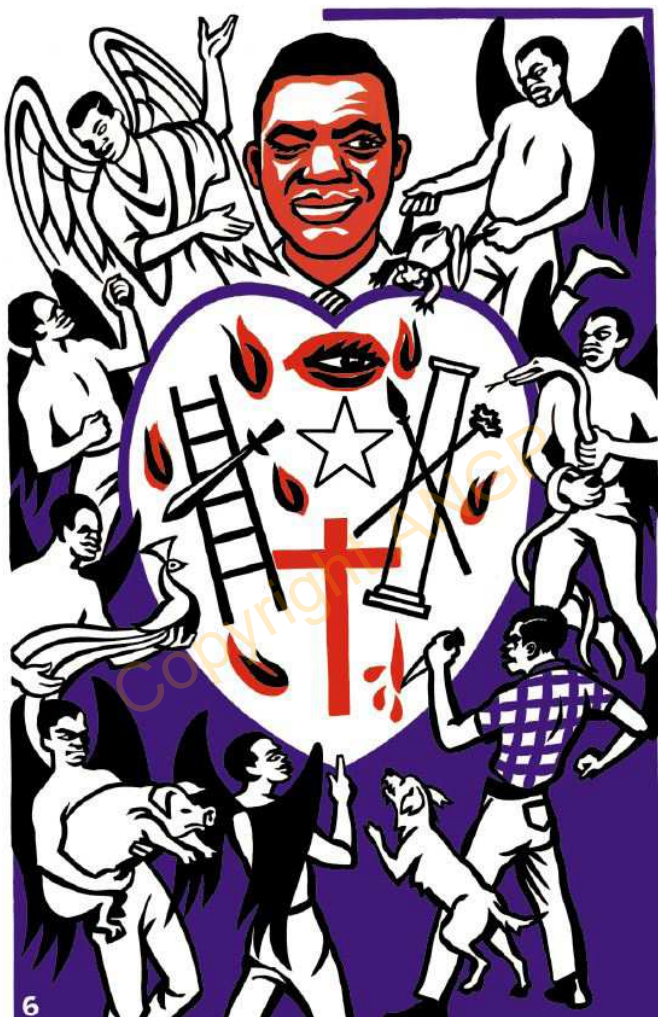
hiolo ñw'ola ñwu abẹk chẹdọ kifẹ ñw'ola wñun. Ama ẹdọ kifẹ chekakini mibe wẹ rida bẹñw adure du tẹ dabalu ki Defid chelẹ todu imibe rida chaka-a, ubilẹ ilew'ugb'ọjọ ef'uhioła wanẹ rodu b'ọjọ todu k'ọjọ ki f'ẹdọ etitọ che ñwu abẹlẹ ọjọ atene kiche ẹwñ etitọ ef'ẹdọ wẹ ichẹ wñ kẹ f'agbanikpo ọla wẹ fana rinyọ chọkponi ugbalu ọjọ ache wẹn oñ onugo chemọla kichateko wẹ todu igbalu ki nomi kifẹ tafẹ ańọla wẹ todu kefẹ b'adure wẹ tẹ kpai adure ode eche chaka-a. Ẹ dọ etitọ owñ omi aduñw mẹ-i kpai afu etitọ nadu tumẹ efu taku na mẹ dọ akuta mẹ du kw'efańọla mẹ, oñ nadu ẹdọ e-orẹla kpai nańọ dafu mi tumẹ efu oñ najẹñwmẹ lulẹ ef'ukomi taku najẹ ñwmẹ de oji ajọ mi kumẹ che teju ñw. (Izekiel 36:25-27). E-chẹtẹ alo ef'ẹwñ etitọ k'ọjọ fu hiuko kpai ẹbiẹ Qma wñ Jisqs Kraisti.

Ef ifoto i ańọ ch'eli onuchẹ ọjọ ki ñọ dabi teju gede gẹ. Oñ ch'onuchẹ ọjọ ki ache ẹwñ wñabo ki ajẹ imi ogbegbe lẹ ẹwñ ogu, kpai iaruru daka abo du kuma railo ọjọ. (Eli 34:7; 91:11; Dan. 6:22; Matiu 2:13; 13:39; 18:10; Ẹwñ. 5:19; 12:7-10).

Ẹńọ li Ebili ef' ifoto i dago kpenyu ẹdọ onẹ ichẹwñ ki neke ali ẹña kia gudu ny'efunyi wñ akw'obi lẹ todu ki genẹ ọmọ. Todulẹ i dukpẹ ka gwẹkẹ ache adua todu ẹńọla wa abulumonẹ itale dabu idu afeju ẹnẹ ki adumi. (1 Pita 5:8). Ẹgba du i ache ọla wñ dabu onuchẹ uganẹ atẹjanẹ akẹdono ki ach'ẹńọ ẹwñ ilẹ todu k'i gbọ ibe ef'ugb'ẹju wñ kidowñ kuma jadu lẹ la todulẹ mẹdago bojọ taki ara bumẹtẹ. (Jam. 4:7).

ẸDỌ KUMA JAMA KPA-I ẸDỌ KIA GUBI

E-iki dẹ-i chifoto akẹdono ki agubi ej'ona ọlọjọñw ejuñw oka chanẹ ehide iduteju gede kakini ichanẹ eridodọ kpa-i elolu ejona ọlọjọñw mẹ ejuñw ekeji chanẹ ego amẹñw orẹla kpa-i ufẹdọ ẹñw ilẹmẹ uganẹ ñw chanẹ echubi uwawe ef ẹdofñw aduteju gede. Kakini ufẹdọ ech'obata todu Kraist chanẹ ewanẹ todu ichẹ kpẹkọ ñwamajama todu kima ñoneke dago bojọ gen e-i kima neti ru k'omu ọjọ ikọichane eneti ru k'omu ebili kpa-i ukomu ugbalutanẹ ọwa-i ñwfa-i mẹ ineke dọmọ

6. ҒДҚ КУМА ЖАМА КПА-І ҒДҚ КИА ГУБИ

anyi chochi kpà-i edòla manyu abo kibọ̀ tabeḽe ufẹ̀dọ̀ ojọ̀
 chanẹ̀ eridọ̀dọ̀ efẹ̀dọ̀n̄w imudẹ̀nẹ̀ kia dejeji ef ị̀beñw i dọ̀mọ̀
 ach'ile dabẹ̀nẹ̀ ki afẹ̀dọ̀ ojọ̀ awo ki d'efẹ̀dọ̀ ki añonẹ̀ ọ̀na lẹ̀
 chanẹ̀ echubi, oli uku Jisọ̀s Kraist ineke anẹ̀ oli lẹ̀ kpà-i uyọ̀
 gẹ̀n, todụ̀ eñw e- Kraist muda adu uwoji ñwme ẹ̀dọ̀ ekono ñw
 chanẹ̀ emijo adua eche ñw ojọ̀ cheñw ki gbity ñwu gbogbo
 taki muña duñw ajonẹ̀ ma lẹ̀. Ubilẹ̀ iche nuyọ̀ echonuku
 kpà-i abo ilẹ̀, te chonuku kpà-i amọ̀ma ojọ̀ le. Afu Pikaki ki
 chafu uba chanẹ̀ egudu tef ẹ̀dọ̀n̄w, abajọ̀-i ineka gbenyọ̀ kaku
 ma foñw jadu ẹ̀gbame, oñw ichanẹ̀ eba ukpẹ̀ kichẹ̀nẹ̀ ọ̀l'ojọ̀,
 ẹ̀nọ̀ ọ̀tẹ̀ emọ̀ chanẹ̀ edowọ̀ kọ̀na ẹ̀dọ̀n̄w mẹ̀, ineke chegba
 ucholo kamonuku ilẹ̀ ache, ugbo ki achanyọ̀ ele-e ẹ̀gbalẹ̀ ebili
 akañw kakini amẹ̀n̄w-i duu neke akpẹ̀nẹ̀ ọ̀lọ̀jọ̀ biẹ̀n. Ukolá
 ọ̀rẹ̀la kpà-i ẹ̀nọ̀ ẹ̀wñ ọ̀rẹ̀la chanẹ̀ echome, ẹ̀nọ̀ onobulẹ̀ chanẹ̀
 egudu tef ẹ̀dọ̀n̄w kpà-i amifoto bibi lẹ̀ duu chanẹ̀ ew'efibeñw
 mẹ̀ ido eta kpà-i amẹ̀wñ k'ebili cheṽeñw lẹ̀ duu chanẹ̀ edufu'
 ọ̀l-a-ñw tak'ebili akañw. Kakini amẹ̀n̄w adure-i duu chaduren.
 Ochochi awa aneke ajẹ̀n̄w ẹ̀wẹ̀ bibi kpà-i amafu kima dẹ̀
 hiolon kifẹ̀gẹ̀ nyi oji wẹ̀, ama-a inya akajẹ̀wñ ma gugu ojiwẹ̀
 kifoma kpà ef ẹ̀dowẹ̀n, todụ̀ ichẹ̀n̄w ka dọ̀mọ̀-owọ̀ ñw ebili,
 ẹ̀gbalẹ̀ ineka fọ̀mọ̀wọ̀wa chakalọ̀ ineke fonugo wa kpà-i ọ̀l-a-
 i duu lo tef una ogbegbelẹ̀. Todulẹ̀ ojọ̀ afuwa eti ka rabeñw,
 ko kolobia acheño tẹ̀ kawẹ̀ chiya kpà-i adure alu duu ichaka
 dẹ̀ eju. Ka ra tugbo Jisọ̀s oñw kineke jadu wa kpà-i edu gẹ̀.
 Ebili ka dago ef'ẹ̀dọ̀ onẹ̀ nọ̀kanyi ñw owọ̀, e-lẹ̀ ajuwe agw'onẹ̀
 ukẹ̀ kpà-i akuja ben'ọ̀lọ̀jọ̀ ine lẹ̀ adobata ñwẹ̀ ẹ̀dọ̀ ẹ̀nọ̀lọ̀jọ̀ kẹ̀
 dọ̀n̄w kina def ejeji eda Pio-o ẹ̀nẹ̀ lẹ̀ chanẹ̀ echokpo onẹ̀ tojọ̀
 le, todụ̀ kimuda adu onẹ̀ taki na bojọ̀ lẹ̀ uwẹ̀dọ̀ kpà-i ibe bibi
 atejugede ẹ̀gba akanya kpà-i ẹ̀gba kẹ̀n̄w aña, ubilẹ̀ ejo bibi lẹ̀
 awa ef edankepejuñw iko kẹ̀nyọ̀ kpà-i iko kẹ̀n̄w arañwone,
 ichẹ̀n̄w kame ña duwñ ree, ubilẹ̀ echulaka kpà-i uba awa.
 Ichẹ̀n̄w ki lọ̀la wñufẹ̀dọ̀ ọ̀kọ̀ agwọ̀ruwa ef ẹ̀dọ̀ ichẹ̀n̄w kama
 netu rukọ̀la Jisọ̀s kakini mẹ̀ gwẹ̀kẹ̀ kumẹ̀ chadua todụ̀ kumẹ̀
 wẹ̀ ñwa tefajama. (Matiu 26:41). Todulẹ̀ ẹ̀nẹ̀ kikakoñw dago lẹ̀
 kinago ewanẹ̀. (1 Kor. 10:12). Todulẹ̀ aki mẹ̀n̄w ogu ojọ̀
 chaka ko nyi todụ̀ kanেকে dago bugbeleke ẹ̀nẹ̀bi jo. (Efẹ̀sus
 6:11-18).

ẸDỌ KI AGEJUBI OR ẸDỌ AGBỌGỌ

I Foto-i aduteju gede-e ẹnẹ ọlọjọ kiale abẹki agejubi, todú ifẹn̄w e-i fojale jẹgo ichẹf'ele ẹn̄w afu kĩafọ n̄wago ubilẹ imu n̄wa lewanẹ. In̄ọ tejugede ẹnẹ lẹ kakini iberida kpa-i utọla nọ n̄w'ọjọ dọmọ n̄wun kpa-i ochochi kí defọla uchẹnyọ tejugede n̄wuni gẹ ẹnẹ duu kifẹdọ agbọgọ nẹ ẹgba duu k'ọjọ achologu bọ kọ ubilẹ ẹdọ agbọgọ n̄wu abienẹ ololo.

Age jubí, Jisọs onugo juweñw kakini ẹgba kafu kima dẹ hiolon kwefu ẹdọ onẹ dufu itale anẹ ẹgbẹ afeju umi n̄w ọlan̄w oñw ẹgba duu kima lin, ubilẹ takáfu lẹ akañw ọlan̄w kakini nadabi tugbo kukwolẹ, tak'ẹgba ki lewa, ọmọ tẹ ofofo ubilẹ ile teke mamáfu mebie kibiẹnẹ toñw le kowa amadẹdẹ adodo efẹdọ ẹnẹ lẹ lakubianẹ ẹnẹ abienẹ tu le. (Luku 11:24-26). Takọia lẹ chẹ ochochi kakini abia dabiabọ e-erẹ ki rẹ-ẹ, kpa-i oko-o kuma fọla gwẹ n̄womudabi tef ẹpiọ. (2 Pita 2:22).

Otakada ọla ọjọ n̄wọ juwe ẹdọki agejubi abẹk'ẹdọ ẹnẹ kima ribẹdan ẹdọ enadure. Amadure chaka kpa-i ẹn̄ọ ọrẹja duu mudabi agugu ef'ẹdọ wñ mẹ ichẹñw kẹ kejuru ejuñw ẹli pee ọla ẹnẹ kiche afu kĩafọ kiale dabu ikede lẹ chanẹ egwefẹdọ dufu, todú kadure kpa-i afu kĩafọ maneke dodo kp'omunẹn. Todú ijache kẹdọ ki chunyi ọjọ ejefu ki n̄ọ dabi chunyi ebilin. Onuchẹ ọjọ ki juwe ọlọjọ mudabi kwefẹdọ kpẹ dọ dudu tabẹlẹ i dọmọ adejugubi kani ẹnadure onobulẹ abẹk ọnẹkẹlẹ neke aribeda dabalú kọma ofogoli che lẹ kakini nakwanẹ kulo tugbo ata mi na kañw kakini ufẹdure nañọ fefu ojale dure omi n̄ọbọjọ kẹ n̄ọ dọmi kọma wẹ gẹn. (Luku 15:18). Abu k'ata lẹ li ọman̄w ọnajiji igbọ mẹ dọtaki moñw gba chọma.

Ẹdọke li efu foto-i aduteju gede kakini inuribeda e-i ochochi ọjọ dun. Oñw tetene ugbalu adure dun ẹrẹ Jisọs n ichẹneti imuda gbọ omu ologwu ki Jisọs ache bọn, ineju imuda li iwọ unyi unan, oñw che chanyọ adure egugu efuñw gẹn, ebili mefẹdọñw du fẹ n̄a ugugu che dabu ugugu onu ef'ẹdọñw.

7. ẸDỌ KI AGEJUBI OR ẸDỌ AGBỌGỌ

Ikani oñw dọmọ abuba todụ koñw dọmọ anyi chọchi kpa-i etuta kpa-i amọma e-i ojo ochochi dabu ododa oji-i ki achuto ejefu ñw muda chachiku kpa-i ulu ẹñw bibi. (Matiu 23:27). Ata amarọlemi duu mugugu afu ochochi ẹ gba amẹla ki chuchẹ amadure mefedonw gba kpa-i agboji amebili m'edonw chaka-a gba dagba ki che kifolanw tutanẹ bowo amagba ebili tẹ ẹnẹ duu ki fẹ ya kpọ oloda Moses eku onw aku mali ejumomi ñwu todụ alu benu eji abẹk ẹta. (Hib. 10:28,29; 2 Pita 2:1-14).

I Foto-i chẹbi foto edo wẹ? Onukumi, i du kpẹ kẹ raku do ojo kẹ kwado ekiche edun todụ i-ajadu abo duu kuma kwado odu onduki ño dadure ma chema ele-e ichenw kuwele w'ugbonw efiberida ochochi. Jisọs neke f'ebili kpa-i amonuchẹ ñwu kpa-i amu kọlo echubi ẹ ji, ubilẹ taki fuma nedufu b'efedo wẹ tẹ-i chẹnw kuwẹ tene kiche abele ñwu wẹ. Uwẹ ki ka alu kenẹ oga ekpemute ẹ ka, kakini ondu ẹneke che kọla mi ki fẹ, Ondu Jisọs kakini i dumi edo olawẹ kifẹ ke. (Mark 1:40,41). Imuda chẹnw kẹfẹ do ño todụ kẹfedo echubi tunganẹ le, inukibeno duu abẹk abunen todụ kẹfuku tu ñwonugo wẹ kọji emi. Todụ urọmẹ a dure chuku. (Rom 6:23).

UNYI ẸN'ADURE

Emi achanẹ eli ẹn'adure ki mọru iko ukuwn kpai edo ẹnọ, aṅolanw chẹkpekọ ifi kpai okpo uku era. Ojiji uku lewa iko kima m'olan kpai iko kima tenen, amẹwnu adure kia chẹnonw ẹ mara le mẹ kpai ochochi uteju gede urọmẹ adure lewa faimẹ enyi elọ efunyi una gwonyu mẹ, abajoi ẹnọ adua acho imuda neke kọla kpai ojo g ẹn amonuku wnu akwobi ẹ neke temeru atewn gen, oluka olemi malẹ adunyedo kpai echabunẹ wnu gen. Amẹwnu anana neke b'ojọ to ujiji olai town gen abẹk ujadu olai tonugo onẹ ñwu gen, ichẹ gbity wnu kpedo r'ojọ abajoi todụ Ebili jẹwnu che gen. Amẹwn kiefedo kila kọji muda amẹwn kia gwọmojẹ, maṅo neke di dewn kpai abunẹ wnu ikoi gen, todụ kikọ ufedo ẹnyo ojo kọla oda ojo fu kpabi.

Ichanẹ eli kakini ẹwn ubailo iche konẹ ki wnatef ọwo ojo ki

8. UNYI ẸN'ADURE

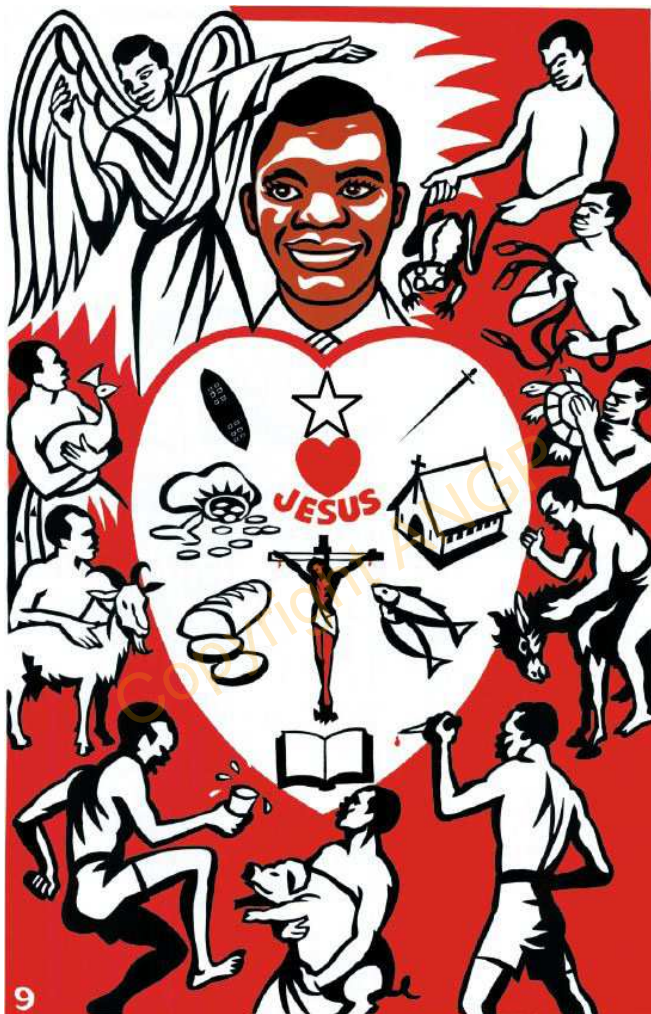
deju. (Hib. 10:31). Ineju kiafomẹ ki n'ojọ ra iko kinyọ wñu abẹk'ojatẹ uku imuda likakini ikpokpẹ mẹ. Amonẹ ichamu nyogwoḳo leku todu kuma ma neña kumatene eli ojọ ojiatẹ ukuman. Idukpẹ katejanẹ ojọ iko ki kpẹ kuma liu. Todulẹ inyọ kaneti kagbọla unyedọ ujadu ojọ ẹnẹ oku ẹnadure ƙogba ele ufedonyọ ojọ kpai ejumomi ojọ ẹgba ki dukpẹ kia nete rukomu akajo kpai ẹnajadu e-kikọ tinyọ kakini kwobumi tẹ amẹ kuma nama ef unyi una ogbegbelẹ kuma wñochetanẹ ñwebili kpai amochewñu. (Matiu 25:41). Iche ƙotanẹ kamonẹ kiku onukate ama ubilẹ ch'ajọ. (Hib. 9:27).

ẸDỌ KI FAJAMA DU

Ifoto-i aduteju gede ẹnẹ Kraisti kifedọ lichi ugbo akanya kpa-i ajama, taki fa jamalẹ du todu mafu ñwago ugbo ẹwñ duu imuda dago ef'edọ kono Jisọs wa-a gbo gbo tukpoji. Ejuñw chęgwanyí Jisọs todu ẹdọ ekono wa dago ojivñ akwuchan'ẹ gboḳbo tukpoji. (Heb. 12:1,2).

Ebili kpa-i amonuchewñ donyu ẹdọ ẹnẹ Kraisti jache kuma nọle ọna kima nyon oñw che uba eba, eche ñ'okọ abutabu eche, kpa-i amẹñw k'ọrẹla atene duu. Ugbo ki ch'ugugu ọmataina ef ifoto-i mudugbo ọkẹkẹtẹ, todulẹ ebilie anadure ajama wef ẹdọ wa lona ojoji ojoji wa. Ama ẹn'edọ ekono ki gwẹkẹ ẹgba duu chema ọna k'ebili aw'ugbowñ dagba kiwa lugbo onuchẹ uganẹ todulẹ ọla ojọ kpa-i afu kiafọ anọle tef ochochi duu. Ebili ki nago ọtẹ ef'owọ lẹ atido adagbala nyu ẹnẹ Kraisti ache ki jowñ ma lugbo amẹwñ ejufufu ẹwñ ilẹ imuda nugbo duu kineke agba ẹnẹ ẹdọ ekono iben. Todulẹ ki chema kakini mafu kaba moli uku Jisọs ñwilẹ. Ebili ekeji effoto-i nọkpọ aronyu ẹnẹ ẹdọ ekono, ọla bibi kpa-i akanyi ubi, egwimoje kpa-i amẹñw bibi duu majagwuno ẹdọ akedono ama-i leku wñu ẹnw kamonẹ jaka-i muda deju wñẹ ẹwñ k'ojọ ka inare wa ọla ki Jisọs ka, ugbede chernẹ ẹgba duuku kẹwñ bibi nyumẹ olemi ofo todulẹ odumi. Męyo todulẹ ọmẹ kuma rawñ mẹ ef'ojale chenana. (Matiu 5:11,12).

Adure, ẹnọ ọrẹla kpa-i ebili ma jache ọna kuma f'ẹnẹ Kraisti

9. ƐĐŦ KI FAJAMA DU

Adure, ẹ̀nọ ọ̀rẹ̀la kpa-i ebili ma jache ọ̀na kuma f'ẹ̀nẹ̀ Kraisti daru bufẹ̀dọ ọ̀jọ lẹ. Ama todun nyọ lile kpa-i eju ẹ̀gbo kinẹ, ika w̄n ebili kakini inẹw̄n duu ki neke fow̄n kpa-i ufẹ̀dọ Kraisti darun. Ẹ̀nẹ̀ adawa kpai ufẹ̀dọ Kraisti ru taa? Ọ̀bata? abẹ̀k uwa? abek udoli? abẹ̀k ukpọ̀ta? abẹ̀k agofo? abẹ̀k ugbada? (Abo Rom 8:35). Ama ef ẹ̀w̄n-i duawa adu, adu nọ̀du lef ẹ̀nẹ̀ kifẹ̀dọ wa lẹ. (Abo Rom 8:37).

Mẹ nak'ẹ̀w̄n ogu ọ̀jọ chaka nyọla, kumẹ nukpahi eb'ugbeleke e-Abulumonẹ lẹ jọ kumẹ neke dago ọ̀jọ bibi todun ki ajama chaka du lef Jisọs Kraisti, ow̄n a f'ajama du lef ow̄n todun kuma loko ojima lẹ gba. Awo ańonẹ ọ̀na lẹ chefufu gbaa, ẹ̀dọ w̄n chẹkpẹkọ w̄nẹdọ ekono kpai afu kiafọ. Onuchẹ ki ch'ọla ọ̀jọ lẹ nache arewa ugbalu tanẹ ọ̀la ẹ̀nẹ̀ du kifẹ̀dọ lichi tukpoji ajẹ ero oli e-imi ki atiga ef uchẹ iden e-ọ̀jọ ẹ̀nẹ̀ ki du anukpẹ duu ef'uku ekejin ẹ̀nẹ̀ du kidu ajẹ kwefumana ef maja ẹ̀nẹ̀ duki du anẹ okuta efufu lẹ ef okuta efufule ọ̀du etito chẹkọ nyọlaw̄n ẹ̀nẹ̀ du ki du kila deju tọla ukomi tukpoji anọda. Ẹ̀nẹ̀ duki du anyi otogbo efufu inugbo du kuna kpoduw̄n lu bef ọ̀takada e-imi tẹn. Ama omi agbaluw̄n ọ̀gba ata mi kpai ọ̀gba amonuchẹ ef'ojale ẹ̀nẹ̀ du ki du nadu ch'oli ogbogaga ef unyi ọ̀jọ mi ińa nyọdọdagẹn dabalun komi onugo dukuna gugu kpai atami oji ede. (Ọ̀la ebite 2:7,11,17,26; 3:5,12,21).

Ẹ̀BI IKPA Ọ̀KỌ LẸ ich'ẹ̀dọw̄n kate no, ama ọ̀kọw̄n kinẹ nọ chẹ datẹ w̄nukọlọ ọ̀jọ ẹ̀che gẹ, amẹwu anana du ki nẹ, i achabunẹ amẹnale kpai ukpẹkegwa ef'amile aja kinya. Kpai ele ufẹ̀dọnyọ eche i ache ẹ̀w̄n du tef'ojima ọ̀jọ.

BREDI KPAI Ẹ̀JA. Elẹ ajuwe ọ̀lai kifẹ kpai ẹ̀dọ Liolo. Ikp'ọlaw̄n biẹ ugbo ọ̀tẹ emọ abẹk ẹ̀biẹ emọ abẹk ujẹw̄n elifon. Iakp'ọkọ biẹ oji ẹ̀w̄n ọ̀wain, ila kpunyi ọ̀jọ ejefu ki ch'ańọlaw̄n bien ila mo utaban kpai amogu bibi kineke adọlajin, chai amujẹw̄n k'ọjọ an'ojima ubilẹ ẹ̀dọw̄n onugo achunyi aduadagba iche ef chọchi abẹk unyiw̄n onugo todun iche ma kakini akẹdono nekẹ adeju lubi ọ̀jọ ojọjin chai kpai adua.

Ọ̀TAKADA Ẹ̀BI TẸ LẸ. Elẹ che kakini Baibulu w̄n chẹ bite

kinibe kpai ukpahiu, imi kpai uganę e-i anana ki defuwń. Ọla ọjọ ch'uganę ẹrẹwń kpai ọkwọchageli kia duamenẹbibi inọ chujẹwń e-afuńwọla-i wńu ọjọ duu, ichomi kia kpolugbẹ, kińọ nẹ agwọla wńu kifẹ, kpai ogigo kianẹ g'ọla wńu iafẹdọ kinẹ oli ukuwńu toduki chema kakini inuloko ki dọmọ wń ẹnẹ ẹki n'oli ukuwń inọ chẹma imudaji kwanẹ kpai Kraist tefińmi etitọ ia feju ẹwń ki datẹ, kpai ẹwń ogbegbelẹ, ẹwń keju ma lin lẹ, ọlawń chẹmu kide kpai ọjọ, i dabu oli kuma gbẹ eti aji e-kianẹro ekowń kpai ẹtọ oli achiwebẹtẹma kiarẹro nana i railo ukun todu kinufẹdọ ọjọ ef'owń ef'owń e-ki gba lugbo afukiafọlẹ owń che-i chẹkpẹkọ ef ẹdọwń.

UKU ẸNỌLỌJỌ KPAI ELO TUNYIŃW

Jisọs kakini, omi ch'u daji kwanẹ kpa-i iní ẹnẹ duu ki kẹdọno mi, dagba kileku i-adeju chuu, ẹnẹ duu kideju kilakẹdọno mi inẹgba duu kiakun. (Jọn 11:25,26). Ẹnẹ duu ki gbọla mi kila kẹdọno ẹnẹ ki kpẹmi wa fimi ogbegbelẹ nẹ mẹ ina wef ajo gẹn imuda kwefuku lale tefimi. (Jọn 5:24). Uku kpa-i okpo-o abẹk iwọ nọda oji amagbọla ọjọ gẹn. Mamuku dumi mẹ, uku-e ugbo ope wẹ dẹ, uku e-edu kẹ du dẹ, ọjegu-e ugbo edukẹdu dẹ, ugwa ki che-i ọjọ ońw ki me du du nwa lef ondu wa Jisọs Kraist. (1 Kor. 15:54-57).

Ẹnẹ duu ki deju kila lulẹ kpa-i ọjọ inẹgba duu ki arailo ukun iko du kiko elońw lewa i-alo kpa-i uyọ alu ku Pọl ẹnẹ ukppuchẹ dutẹ, ẹńọńw acho-o ki mutu gwemi alo ki dugbo Kraist. (Fil. 1:23).

Akẹdọno achẹńọ eli Jisọs kpa-i ejuńw todu ońw kiku todunw kila nọ fula tariẹ ọjoli akọfida. Afu kiafọ a cho arewa ọla ki Jesọs ka. Mẹki chẹdọ wu-ulun mẹkẹdon'ọjọ, mẹńọ kẹdọ nomi gẹ, efunyi ọjọ atami uńa ugugu wewe dọmọ, imadabelẹn, ila chẹńw kule ku na nẹwọche nadabe wa gẹ kumẹ gba wugb'omi onugo todu kugbo komi dẹ kamẹ jọ kpọfọ-ọ. (Jọn 14:1-4). Ẹwń k'ẹju malin, k'eti magbọn, kimala wefẹdọ onẹn, owń ch'aluka ẹwń du k'ọjọ nẹwọche janẹ nẹwabo kumafẹdọ owń. (1 Kor. 2:9).

10. UKU ẸNỌLỌJỌ KPAI ELO TUNYIŊW

Ochochi inew̄n du efilẹ-i kuma du wa we ojima kidef ojale kuma n̄wọche n̄wabo du kuma lulẹ eju ẹrẹ ondu wa Jisọs Kraisti efilẹ-in. Ailo uku era, onuchẹ ojọ e-kẹli ef otitala foto-i a nede ki gba ọla-i ẹn'ọlọjọ tunyi ef'ojale ugbo ojọ. Afuñw kpa-i ọla-i n̄w kwef añọla ikẹtẹ-i agudu ẹbitẹ ọna ojale lo tagbẹdọ ojọ kọla-i n̄wachẹn̄ọlẹ todu ẹnẹ kideju kila leku a monuchẹ ojọ agwow̄n ugwa wọla ulẹ tak'ondu kpa-i ẹnẹn̄yi w̄n aka kakini agba-o aduki nyọ mugudu tef'uyọ ondu wẹ ke. (Matiu 25:21). Ebili in̄ọ n̄oda abẹk kpahiu oji n̄w gẹn todu uku abow̄n kuma kp'ẹdọ row̄n chẹw̄n akoko eju Jihofa. (Eli 116:15). Taku gb'omu ukọla kw'efojale kañw umi kakini ugbede che-i abo ki ku ef ondu a kw'ifa-i alo, ochochi, afu lẹ ka-i, todu k'ama kimi kwefu akanya ukọlọ ma, todu ukọlọ ma tuma ubi alo. (Ọla ebite 14:13).

ỌLA OTI TALA

Ọmaye uf'ẹdọ, ojọ ki bẹche kẹ m'ẹdọ wẹ duñw'ojọ todu ojọ af'ẹdọ wẹ, i domọ achologu bẹ kakini ọma mi ẹnẹkẹlẹ kpai onobulẹ d'ẹdọwẹ n̄w mi. M'ẹdọ adure wẹ duñw Jisọs ubilẹ tako n̄w ad'ẹdọ etitọ kpai afu etitọ n̄wẹ ẹki jẹ k'ẹdọ wẹ ki gw'ẹdọ wẹ imọ jẹ n̄w todu ki jẹñwẹ lebọ ẹnọ kẹ n̄w k'ẹdono ẹdọ ọwai wẹ gẹn. Mamuda agba ẹnẹ ki alulẹ ibe ibe. (Ita ita 28:26). Mibe wẹ rida b'adure wẹ tẹ kẹ m'ẹñw ọkpakpa. Todu urọmẹ adure ch'uku, ama ele ufẹdonyọ muda ch'imi ogbegbelẹ ef Kraisti Jisọs Ondu wa. (Abo Rom 6:23).

Oñw uwẹ kẹ m'ọlai wẹ du n̄w ojọ fai lẹ gwonyu uk'ọla aluwẹ nẹ gaga ef ẹdọ ekono wẹ kpai ufẹdọ kuwẹ nẹ ef Kraisti Jisọs, todu lẹ gbagedẹ pọl ka ef 2 Timoti 1:12. Kakini omi chema ẹnẹ ku k'ẹdono lẹ ẹdọñw la mugba kakila heke fẹñw kiko nyoñw ọwọlẹ de ny'ojọlẹ. Todulẹ f'onugo ọla wẹ kọ dago efẹdokono efọ. Ch'adua efafu kíafo, f'ọla wẹ de ef'ufẹdọ ojọ k'ejuru Jisọs, oñw ch'ona, ochochi kpai lmi. Ondu wa adabi wa piopio todu ki mẹ gba w'ugboñw. Onu am'onu kpai Ondu am'ondu.

Fai, t'ugbo ẹnẹ ki neke f'umẹ de kumẹ ekẹrẹ, ki lañọ neke kome ẹ gugu ọgba ojimawñ ku mẹ we enẹ ẹkpabiẹ ọla ef oguyọ, tugbo ọjọ okate ki ch'ẹnajadu-wa, lefu Jisọs Kraisti, ondu-wa, ojima kp'ẹgahi, kp'inain, kp'imi, kpai ọda ki ch'ewñ, ọgba taki ọkpanachi du dọmọ t'ifai, kpai tef'ọkpanachi du ki awa Amin. (Jud 24,25).

Copyright ANGP

A SPECIAL WORD FROM ANGP
UN MONDE SPÉCIAL DE L'ANGP
UMA PALAVRA ESPECIAL DA ANGP

This booklet "The Heart of Man" is available in over 538 languages and dialects spoken throughout the world (Africa, Asia, The Far East, South America, Europe, etc.) Our Heart Book is now also available on cell phones, tablets, etc from www.angp-hb.co.za or as an APP "Heart of Man" on Android phones.

Le livre du "Coeur de l'homme" peut être obtenu en plus de 538 langues et dialectes parlés dans le monde entier, à savoir: Afrique, Amérique, Asie, Extrême Orient, Europe. Notre Livre du Coeur est maintenant aussi disponible sur votre Téléphone cellulaire, tablettes, etc. de www.angp-hb.co.za ou comme une Application "Heart of Man" sur téléphones Android.

Este livro "O Coração do Homem" é obtido em mais de 538 línguas e dialetos falados em todo o mundo, a saber: (África, Ásia, América do Sul, Extremo Oriente, Europa, etc.). O nosso Livro O Coração do Homem também está agora disponível em telefone celular, tablets, etc. de www.angp-hb.co.za ou como um aplicativo "Heart of Man" nos telefones celulares Android.

The 10 heart pictures contained in this booklet are also available in the form of large coloured picture charts (86 x 61cm) bound together in a set of 10 pictures. These "Heart Charts" can be obtained with European or African features and are particularly suitable to be used in conjunction with the Heart Book for class-teaching, open air evangelization etc. Kindly contact us to ascertain the latest subsidized price of this chart.

Les 10 images du coeur qui figurent dans ce livre peuvent être obtenues en tableaux de couleur, format 86 x 61 cm, avec des physionomies européennes ou africaines. Ils peuvent être utilisés en même temps que le livre du coeur pour des classes bibliques, a

l'ecole du dimanche ou lors de reunions de plein air. Soyez aimable de nous contacter pour assurer les derniers prix en cours du tableau.

As 10 imagens do coracao, contidas neste livro podem ser obtidas num conjunto de 10 imagens em colorido no tamanho de (86 x 61 cm). Estes "Cartazes do Coracao podem ser obtidos com caracterfsticas Europeias e Africanas e podem ser usados em conjuncao com o mesmo livro em classes de ensino biblico, evangelizacao ou ao ar livre. Agradecemos que nos contacta- se para confirmacao do ultimo preco dos cartazes.

Kindly write to us if you are able to assist us with further translations of our free Gospel literature, informing us of the language into which you could translate this Gospel literature. Your assistance would be appreciated.

If you have found salvation in Christ, or have been otherwise blessed through our Gospel literature, please let us know. We would like to thank God with you, and remember you further in our prayers.

Nous vous invitons a nous contacter pour faire des arrangements concernant de nouvelles traductions de notre litterature, nous informant de la langue dans laquelle vous pouvez traduire cette litterature evangelique. Votre aide sera beaucoup appreciee.

Si vous avez trouve le salut en Christ ou si vous avez ete beni par notre litterature, nous vous prions de nous le faire savoir. Nous aimerions remercier Dieu avec vous et prier pour vous.

Nos vos convidamos a nos contactar, afim de fazer qualquer arranjo concernente a novas traducoes de nossa literatura em outras lnguas. Vossa assistencia sera muito apreciavel.

Se tem encontrado a salvacao em Cristo, ou se tem sido abençoado por intermedio da nossa literatura evangelica, faca o favor de nos

informar. Pois nos gostaríamos de agradecer a Deus juntamente convosco, e lembra-lo sempre em nossas oracoes.

For free Gospel literature, books and tracts in over 538 languages, write to:

Pour obtenir gratuitement de la litterature evangelique, des livres et des traites en plus de 538 langues, ecrivez a:

Para obter gratuitamente a literatura evangelica, livros e folhetos em mais de 538 lnguas diferentes escreva para:

ALL NATIONS GOSPEL PUBLISHERS

P.O. Box 2191

PRETORIA

0001

R.S.A.

info@angp.co.za

A Gospel Literature Mission financed by donations

Une Mission de litterature evangelique finnee de dons

Missao de literatura Evangelica financiada por donativos

(Reg. No. 1961/001798/08)